

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Deres ref.: Synne Nordmark Børstad

Dato: 26.10.2010

Vår ref.: Sak. nr. 10/4244-2 Ark. A03 &13
Saksbeh. Sigurd Vabekk Hjelle
tlf. 62 54 46 30 fax. 62 53 24 96

SVAR - HØRING AV NOU 2010:7 MANGFOLD OG MESTRING. FLERSPRÅKLIGE BARN, UNGE OG VOKSNE I OPPLÆRINGSSYSTEMET

Innledning:

Østbergutvalget har lagt fram et grundig høringsdokument som bl.a. inneholder grundig statistikk og bakgrunnsmateriale om minoritetsspråklige elever.

Utvalget har sett på mulighetene for å bedre minoritetsspråklige elevers og lærlingers gjennomføring av videregående opplæring. De har sett på frafallsproblematikken og oppfølgingstjenesten for å sikre en bedre rådgivning og veiledning for minoritetsspråklige i grunnopplæringen og i høyere utdanning innenfor de ordinære strukturene. Overgangene mellom nivåene i opplæringsløpet har vært viet spesiell oppmerksomhet, i tillegg til en drøfting om innføringstilbud for nyankomne elever.

Hedmark fylkeskommune støtter i hovedsak de forslagene som er fremlagt, men har kommentarer til høringens kapittel 6, 9 og 10.

Kommentarer:

Kapittel 6 Opplæringssektoren – Styring, økonomi og organisering

6.4.1 Styring og organisering

Krav til internkontroll må tydeliggjøres i regelverket.

Hedmark fylkeskommune støtter ikke forslaget.

Utvalget har merket seg at vinnere av skoleeierprisen fra 2003 og fram til i dag har internkontroll som en av kvalitetene. Opplæringsloven § 13-10 Ansvarsomfang, annet ledd, ivaretar på en tydelig måte kravene til skolen og skoleeier om å arbeide systematisk med oppfølging av skolene, utvikle kvalitetssystemer, ha god internkontroll, veilede og bygge kompetanse. Alle disse kriteriene ligger allerede innenfor kravene i § 13-10 hvor skoleeier og skoleledelse skal ha et forsvarlig system for å vurdere om kravene i opplæringsloven og

forskrift til opplæringsloven blir oppfylt. Vi anser derfor ikke en ytterligere tydeliggjøring som nødvendig.

Det må finnes hensiktsmessige sanksjonsverktøy til bruk ved alvorlige regelbrudd.

Hedmark fylkeskommune støtter ikke forslaget.

Det forutsettes at "alvorlige regelbrudd" er identisk med begrepet "avvik" som Fylkesmannen bruker i forbindelse med tilsyn. Østbergutvalget fremmer ingen forslag om mulige eksempler på sanksjonsverktøy, noe som kanskje indikerer at dette er vanskelig. Hensikten med et eventuelt sanksjonsverktøy må være en bedre etterlevelse av regelverket. Hedmark fylkeskommune anbefaler at i stedet for sanksjoner må skoleeier legge til rette for en systematisk oppfølging og veiledning med hjemmel i opplæringslovens § 13-10.

Utvalget bemerker at regelverket i dag tidvis oppleves som vanskelig og at det kan være aktuelt å vurdere en forenkling av regelverket. Vi anbefaler en gjennomgang av opplæringsloven, forskrift til opplæringsloven og sentrale rundskriv slik at styrende dokumenter er tydelige og funksjonelle for brukerne, skoleleiere, skoleledelse og lærerne.

Kapittel 9 Minoritetsspråklige elever i videregående opplæring.

Utvalget foreslår en rekke særordninger for minoritetsspråklige. Hedmark fylkeskommune støtter ikke disse forslagene da erfaring viser at det å bygge opp minoritetsspråklige elevers basiskompetanse før de begynner i videregående opplæring, er helt vesentlig.

Hedmark fylkeskommune vil påpeke følgende:

9.11.2 Bruk av ny læreplan for sent ankomne og voksne

Det må etableres en særskilt ordning for elever som kommer i ungdomsskolealder eller senere. Ordningen må gi dem mulighet til å oppnå generell studiekompetanse eller yrkeskompetanse uten eksamen etter ordinær læreplan i norsk.

Hedmark fylkeskommune støtter ikke et forslag om at minoritetsspråklige kan få fagbrev eller gen studiekompetanse uten ordinær eksamen i norsk.

Kap. 9.11.9

Kommuner bør tilby ett ekstra år i grunnskolen til elever som ankommer i ungdomsskolealder med liten eller ingen skolebakgrunn.

Hedmark fylkeskommune støtter forslaget.

Hedmark fylkeskommune har lang erfaring med innføringstilbud for denne gruppen, og disse fungerer meget bra. Mange unge minoritetsspråklige er utålmodige og vil begynne rett i videregående opplæring, men overvurderer ofte sine egne grunnkunnskaper og resultatet blir at de ikke greier å gjennomføre videregående opplæring.

Kapittel 10 Innføringstilbud for nyankomne elever.

Dette kapittelet inneholder ingen direkte forslag, men utredningen harmonerer samtidig ikke med uttalelser fra Utdanningsdirektoratet som mener at 16-åringer som kommer til Norge i desember/januar – uavhengig av tidligere skolegang – skal begynne i videregående opplæring påfølgende år.

Hedmark fylkeskommune er sterkt uenig i denne fortolkningen, og støtter utvalget som påpeker at det kan være nødvendig med innføringstilbud. I en del tilfelle bør dette være obligatorisk. Fylkeskommunens erfaring tilsier imidlertid at tilbudet ikke bør inneholde nasjonale føringer eller planer, men ha et åpent innhold som kan tilpasse brukernes egne behov.

Andre kommentarer:

Utvalget nevner ikke barn/unge av EØS-innvandrere spesifikt. Dersom disse ankommer Norge etter at søknadsfristen er utløpt og ordinært inntak er foretatt, har de ingen rettigheter for plass innenfor videregående opplæring og risikerer å stå uten skoletilbud i et helt år. Denne gruppen har heller ikke rett til norskopplæring i hjemkommunen, noe som medfører at de vil ha et meget svakt grunnlag for å søke ordinære tilbud i videregående opplæring og deretter gjennomføre opplæringen. Hedmark fylkeskommune har erfart at dette er en realitet.

Det må også påpekes at utvalgets forslag kan få betydelige økonomiske konsekvenser for fylkeskommunen.

Vennlig hilsen

Tore Gregersen
Fylkessjef
Videregående opplæring
(sign)

Kasper Tøstiengen
Avdelingsjef